

ПРОПОЗИЦІЇ

щодо внесення змін і доповнень до законодавчих актів про надання права державним науковим установам самостійно використовувати та розподіляти кошти, одержані за результатами досліджень і надання послуг та від надходжень з надання права на використання об'єктів інтелектуальної власності на підставі ліцензійних договорів та інших форм комерціалізації результатів наукової та науково-технічної діяльності

Науковцями НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України проаналізовано законодавство України у сфері правового регулювання відносин щодо надання права установам самостійно використовувати та розподіляти кошти, одержані за результатами досліджень і надання послуг та від надходжень з надання права на використання об'єктів інтелектуальної власності на підставі ліцензійних договорів та інших форм комерціалізації результатів наукової та науково-технічної діяльності. Ретельно вивчивши дане питання пропонується, зокрема, таке:

1. Перш за все, варто наголосити, що відповідно до положень Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність» державні наукові установи провадять господарську діяльність відповідно до Закону та до Статуту. У Статуті можуть міститися положення щодо розпорядження коштами, одержаними за результатами досліджень і надання послуг та від надходжень з надання права на використання об'єктів інтелектуальної власності на підставі ліцензійних договорів та інших форм комерціалізації результатів наукової та науково-технічної діяльності.

2. По-друге, враховуючи відсутність правового регулювання об'єктів інтелектуальної власності, пропонуємо на законодавчому рівні закріпити положення щодо формування Єдиного реєстру об'єктів права інтелектуальної власності держави та територіальних громад, зокрема, внести зміни до Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність» та доповнити його статтею 64-1 наступного змісту:

«Єдиний державний реєстр об'єктів права інтелектуальної власності

1. Державна реєстрація об'єктів права інтелектуальної власності держави та територіальних громад здійснюється шляхом внесення запису про такі об'єкти до Єдиного реєстру об'єктів права інтелектуальної власності держави та територіальних громад.

2. Єдиний реєстр об'єктів права інтелектуальної власності держави та територіальних громад – це автоматизована система збирання, накопичення та опрацювання даних про інноваційні об'єкти держави та територіальних громад, операцій з ними.

3. Єдиний реєстр об'єктів права інтелектуальної власності держави та територіальних громад ведеться з метою:

забезпечення єдиного державного обліку та ідентифікації об'єктів права інтелектуальної власності держави та територіальних громад;

класифікації об'єктів права інтелектуальної власності держави та територіальних громад для отримання статистичної інформації у формалізованому вигляді;

забезпечення правової охорони об'єктів права інтелектуальної власності держави та територіальних громад;

проведення спостережень за структурними змінами в науковій та науково-технічній діяльності держави та територіальних громад, створення об'єктів права інтелектуальної власності, ефективного використання державних коштів та коштів територіальних громад.

4. Порядок ведення Реєстру, його інформаційний фонд визначається Кабінетом Міністрів України.

5. Держателем Реєстру об'єктів права інтелектуальної власності держави та територіальних громад є спеціально уповноважений державний орган державної влади.»

4. По-третє, пропонуємо внести зміни до Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність» та доповнити його ст. 8-1 такого змісту:

«Стаття 8-1. Права державних наукових установ щодо розпорядження коштами, одержаними за результатами досліджень і надання послуг та від надходжень з надання права на використання об'єктів інтелектуальної власності на підставі ліцензійних договорів та інших форм комерціалізації результатів наукової та науково-технічної діяльності

1. Державним науковим установам надається право самостійно використовувати та розподіляти кошти, одержані за результатами досліджень і надання послуг та від надходжень з надання права на використання об'єктів інтелектуальної власності на підставі ліцензійних договорів та інших форм комерціалізації результатів наукової та науково-технічної діяльності.

2. Державні наукові установи з метою забезпечення своєї діяльності можуть продавати невиключні ліцензії на об'єкти права інтелектуальної власності або вносити їх до статутного капіталу господарського товариства за згодою Головного розпорядника бюджетних коштів.

3. Доходи, отримані від розпорядження об'єктами права інтелектуальної власності (на основі виключних або невиключних ліцензій) можуть спрямовуватись на забезпечення статутної діяльності державної наукової установи, виплату винагороди автору (-ам) об'єкта права інтелектуальної власності або на правову охорону об'єкта права інтелектуальної власності».

5. Доповнити Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність» Розділом 6 такого змісту:

Розділ VI. Особливості реалізації прав на об'єкти інтелектуальної власності державними та комунальними організаціями

Стаття 67. Розпорядники об'єктів права інтелектуальної власності держави та територіальних громад.

1. Виключні права на результати інтелектуальної діяльності в державному секторі економіки належать державі. Держава в особі спеціально уповноваженого органу державної влади у сфері науки і освіти (розпорядника першого рівня) надає розпорядникам другого рівня

(державним науковим установам та/або іншим державним суб'єктам наукової та науково-технічної діяльності) дозвіл на розпорядження невиключними правами на об'єкти інтелектуальної власності.

2. Дозволи на розпорядження невиключними правами на об'єкти права інтелектуальної власності поділяються на такі види, залежно від способу передачі невиключних прав на результати інтелектуальної діяльності, належність інформації до державної таємниці, службової таємниці:

Відкритий дозвіл – надає право передачі невиключних прав на основі ліцензійних угод. Порядок ціноутворення визначається КМУ.

Індивідуальний дозвіл – надає право на разову передачу невиключних прав на результати інтелектуальної діяльності до статутного капіталу господарської організації.

Спеціальний дозвіл – надає право на разову передачу невиключних прав у порядку, визначеному дозволом об'єктів права інтелектуальної власності, які містять державну або службову таємницю, або виключних прав на об'єкти інтелектуальної власності.

3. Порядок видачі дозволів на розпорядження невиключними правами на об'єкти права інтелектуальної власності держави визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 68. Розпорядники об'єктів права інтелектуальної власності територіальних громад.

1. Виключні права на об'єкти інтелектуальної власності у сфері комунальної власності належать відповідній територіальній громаді. Спеціально уповноважений орган місцевого самоврядування (розпорядник першого рівня) надає розпорядникам другого рівня (комунальним суб'єктам господарювання чи комунальним установам наукової та науково-технічної діяльності) дозвіл на розпорядження невиключними правами на об'єкти інтелектуальної власності.

2. Дозволи на розпорядження невиключними правами на об'єкти інтелектуальної власності поділяються на такі види, залежно від способу передачі невиключних прав на об'єкти інтелектуальної власності, належність інформації до державної таємниці, службової таємниці.

Відкритий дозвіл – надає право передачі невиключних прав на основі ліцензійних угод. Порядок ціноутворення визначається КМУ.

Індивідуальний дозвіл – надає право на разову передачу невиключних прав на результати інтелектуальної діяльності до статутного капіталу господарської організації.

Спеціальний дозвіл – надає право на разову передачу невиключних прав у порядку, визначеному дозволом об'єктів права інтелектуальної власності, які містять державну або службову таємницю, або виключних прав на об'єкти інтелектуальної власності.

3. Порядок видачі дозволів на розпорядження невиключними правами на об'єкти інтелектуальної власності територіальної громади визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 69. Особливості створення та/або участі державними та комунальними науковими установами в юридичних особах

1. Державні та комунальні наукові установи згідно із законодавством України та установчими документами, з урахуванням обмежень, встановлених Законом, можуть виступати засновником (співзасновником) та/або учасником інших юридичних осіб.

2. Державні та комунальні наукові установи у встановленому порядку можуть створювати навчальні, навчально-наукові та навчально-науково-виробничі комплекси, консорціуми. Всі учасники комплексу зберігають статус юридичної особи.

3. Державні та комунальні наукові установи за попередньою згодою органу, до сфери управління якого вони відносяться, можуть створювати

навчальні, навчально-наукові та навчально-науково-виробничі комплекси які є унітарними юридичними особами відповідної форми власності.

4. Державні та комунальні наукові установи, до сфери управління якого відносяться, можуть виступати засновниками (співзасновниками) та/або учасниками господарських організацій (у тому числі за участю фізичних чи юридичних осіб), без права безпосереднього здійснення підприємницької діяльності, метою яких є практичне втілення (впровадження) об'єктів права інтелектуальної власності, виключні права на які належать таким установам, та/або матеріально-технічного забезпечення наукової та науково-технічної діяльності останніх.

5. Державні та комунальні наукові установи можуть виступати засновниками (співзасновниками) та/або учасниками вищезазначених господарських організацій за попередньою згодою органу, до сфери управління якого відносяться. Згода надається за умови затвердження органом, до сфери управління якого відноситься установа, економічного обґрунтування та визначення обов'язкового мінімального розміру частки прибутку (дивідендів), які підлягають сплаті незалежно від результатів господарської діяльності.

4. Державні та комунальні наукові установи як внесок до статутного фонду господарської організації вносять права на використання об'єктів інтелектуальної власності на основі ліцензійного договору. Виключні права на об'єкти інтелектуальної власності зберігаються за державною чи комунальною науковою установою.

5. Права на використання об'єктів інтелектуальної власності, які внесені до статутного фонду господарської організації, створеної та/або діючої за участі державної чи комунальної наукової установи не можуть бути передані третім особам за договорами чи з інших підстав і в інший спосіб.

6. Грошова оцінка прав, які вносяться державною чи комунальною науковою установою до статутного капіталу господарської організації

здійснюється відповідно до Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні.

7. Грошова оцінка прав, які вносяться до статутного фонду господарської організації за ліцензійним договором, а також мінімальний розмір прибутку (дивідендів), який підлягають сплаті учаснику - державній чи комунальній науковій установі, повинні затверджуватися кваліфікованою більшістю вищого органу господарської організації.

8. Державні та комунальні наукові установи можуть залучати до створення господарської організації інших осіб за умови, якщо їх внесок у статутному капіталі товариства буде не меншим, ніж 25 відсотків. Внесок осіб, залучених до участі у такому публічному акціонерному товаристві повинен бути сплачений за рахунок грошових коштів у розмірі не меншому, ніж 50 відсотків. Інша частина може бути сплачена правами на результати інтелектуальної діяльності, матеріалами, обладнанням або іншим майном, що необхідне для практичного втілення (впровадження) результатів інтелектуальної діяльності, виключні права або права на використання яких вносяться в якості внеску до статутного фонду публічного акціонерного товариства.

9. Державні та комунальні наукові установи мають право розпоряджатися своєю часткою у статутному капіталі господарської організації тільки за попередньою згодою органу, до сфери управління якого відносяться.

10. Державні та комунальні наукові установи здійснюють управління часткою у статутному капіталі господарської організації згідно з чинним законодавством України з урахуванням особливостей, передбачених цим законом.

11. Права учасника господарської організації, створеної та/або діючої за участі державної чи комунальної наукової установи здійснюють керівник такої установи.

12. Частина прибутку господарської організації (дивіденди), отримана державною чи комунальною науковою установою від участі у діяльності такої господарської організації, може бути спрямована виключно на правову охорону результатів інтелектуальної діяльності, виплату винагороди їх авторам та здійснення статутної діяльності державною чи комунальною науковою установою.

13. Господарська організація, яка заснована державною чи комунальною науковою установою, може бути повністю або частково звільнена від оподаткування в порядку і розмірах, що визначаються законодавством України».

В.о. директора

С.В. Глібко

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

61002, м. Харків, вул. Чернишевська, 80
e-mail: ndipzir@gmail.com

тел.: (057) 700-06-64, 700-06-79
сайт: ndipzir.org.ua

Вих № 130 від *30.09.2016*

Головному ученому
секретарю Національної
академії правових наук
України
Журавлю В.А.

Шановний Володимире Андрійовичу!

На Ваш лист № 898 від 22.09.2016 надсилаємо Вам пропозиції Інституту щодо внесення змін та доповнень до законодавчих актів про надання права державним науковим установам самостійно використовувати та розподіляти кошти, одержані за результатами досліджень (додаток 1).

Додається:

1. пропозиції Інституту.

В.о. директора

С.В. Глібко